

EUROPOS KOMISIJA

Vidaus rinkos ir paslaugų GD

Paslaugos

Administracinis bendradarbiavimas ir valstybių narių tinklai

ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS PAGAL PASLAUGŲ DIREKTYVĄ

ĮSPĖJIMO SISTEMA IR VIDAUS RINKOS INFORMACINĖ SISTEMA (IMI)

Gairės ir naudotojo vadovas

ĮVADAS

Paslaugų direktyvos 29 straipsnio 3 dalyje ir 32 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės informuotų kitas valstybes nares ir Europos Komisiją apie bet kokią paslaugų teikimo veiklą, dėl kurios žmonių sveikatai, saugumui arba aplinkai gali būti padaryta didelė žala (**įspėjimo sistema**). Ši informacija turėtų padėti valstybėms narėms išvengti pavojų ir apsaugoti paslaugų gavėjus.

Spartus ir saugus keitimasis informacija siekiant įspėti apie pavojus užtikrinamas naudojant specialią **Vidaus rinkos informacinės sistemos (IMI)** programinę funkciją.

Šis dokumentas yra **praktinis vadovas**, skirtas sistemoje IMI įspėjimus tvarkančioms valstybių narių institucijoms. Jį sudaro dvi dalys:

1 dalis. Įspėjimo sistemos naudojimo gairės

Šios gairės turėtų padėti suprasti **įspėjimų siuntimo kriterijus ir sąlygas**. Jos turėtų padėti užtikrinti, kad įspėjimai būtų siunčiami tik tada, kai tai iš tiesų reikalinga ir kai tenkinami Paslaugų direktyvoje išdėstyti kriterijai. Gairėse taip pat paaiškinama, kada naudotis įvairiomis IMI įspėjimo sistemos funkcijomis, kaip antai įspėjimų panaikinimo, atšaukimo ir redagavimo. Jose rasite ir praktinių pavyzdžių, iliustruojančių, kokiomis aplinkybėmis šių funkcijų gali prireikti.

2 dalis. IMI įspėjimo sistemos naudotojo vadovas

Naudotojo vadove paaiškinami įspėjimų tvarkymo IMI **techniniai aspektai**. Jame apibrėžiami įvairūs institucijų ir individualių naudotojų vaidmenys naudojantis įspėjimo sistema ir paaiškinama, kaip naudotis IMI funkcijomis kiekvienu įspėjimo proceso etapu. Jame taip pat paaiškinama, kaip sukonfigūruoti sistemą taip, kad įspėjimus būtų galima tvarkyti sėkmingai.

Daugiau informacijos apie Paslaugų direktyvą:
http://ec.europa.eu/internal_market/services/services-dir/index_en.htm.

Daugiau informacijos apie sistemą IMI: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net.

Jei kiltų techninių problemų, susijusių su įspėjimais IMI, kreipkitės į jus IMI užregistravusį koordinatorių. Jei techninių problemų išspręsti vietoje būtų neįmanoma, rašykite Komisijos įsteigtai pagalbos tarnybai adresu: ec-imi-alerts@ec.europa.eu.

OBSAH

1 DALIS. ĮSPĖJIMO SISTEMOS NAUDOJIMO GAIRĖS	5
1. ĮVADAS. KAM SKIRTOS ŠIOS GAIRĖS?	6
1 LENTELĖ. KONTROLINIS SĄRAŠAS: VERTINIMAS, AR REIKIA IŠSIŪSTI ĮSPĖJIMĄ	7
2 LENTELĖ. ŽALOS DYDŽIO IR JOS TIKIMYBĖS ASPEKTAI.....	8
3 LENTELĖ. NUOSEKLUS VERTINIMAS, KADA REIKIA IŠSIŪSTI ĮSPĖJIMĄ	9
2. ĮSPĖJIMO SIUNTIMO KRITERIJŲ APŽVALGA	11
3. IŠSAMŪS KRITERIJAI	11
3.1. Su paslaugų teikimu susijęs elgesys, konkretūs veiksmai arba aplinkybės.....	11
3.2. Didelė žala žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai	13
3.3. Paslaugos teikimo aplinkybių ir galimos didelės žalos priežastinis ryšys.....	14
3.4. Tikra (konkreči) rizika	14
3.5. Rizikos poveikis kitoms valstybėms narėms	16
4. KAS SIUNČIA ĮSPĖJIMĄ?	16
4.1. Valstybės narės, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, siunčiami įspėjimai	16
4.2. Kitų valstybių narių siunčiami įspėjimai.....	17
4.3. Valstybės narės, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, siunčiami įspėjimai, susiję su ankstesniu kitos valstybės narės įspėjimu.....	18
5. KAS TURĖTŲ GAUTI ĮSPĖJIMĄ?.....	18
6. ĮSPĖJIMŲ PANAIKINIMAS	18
6.1. Kada reikėtų panaikinti įspėjimą?	18
6.2. Prieštaravimas įspėjimo panaikinimui	19
7. ĮSPĖJIMŲ ATŠAUKIMAS	19
8. INFORMACIJOS TIKSLINIMAS	20
9. PAPILDOMOS INFORMACIJOS SIUNTIMAS.....	20
2 DALIS. IMI ĮSPĖJIMO SISTEMOS NAUDOTOJO VADOVAS.....	21
10. ĮVADAS	22
11. ĮSPĖJIMAI SISTEMOJE IMI.....	22

11.1.	Modulinė IMI struktūra	22
11.2.	Įspėjimų tvarkymo ciklas	22
12.	ĮSPĖJIMO SISTEMOS DALYVIAI IR JŲ FUNKCIJOS.....	23
12.1.	Institucijų funkcijos įspėjimo sistemoje	23
12.2.	Naudotojų funkcijos įspėjimo sistemoje	25
13.	ĮSPĖJIMŲ TVARKYMAS IMI	27
13.1.	Įspėjimo siuntimas.....	27
13.2.	Įspėjimo redagavimas ir taisymas	28
13.3.	Įspėjimo atšaukimas	29
13.4.	Įspėjimo gavėjų valdymas	29
13.5.	Įspėjimo siuntimas ir papildomos informacijos prašymas	30
13.6.	Įspėjimo panaikinimas.....	30
14.	ĮSPĖJIMŲ REGISTRAVIMAS	32
14.1.	Automatiniai e. laiškai.....	32
14.2.	Įspėjimų sąrašai	33
14.3.	Įspėjimų atspausdinimas.....	33
15.	ĮSPĖJIMAI IR DUOMENŲ APSAUGA.....	33
16.	PAPILDOMA INFORMACIJA KOORDINATORIAMS. NACIONALINĖS ĮSPĖJIMO SISTEMOS DIEGIMAS.....	34
16.1.	Pirmiausia užregistruoja Komisija	34
16.2.	Institucijos užregistravimas ir prieiga prie įspėjimų tvarkymo procedūrų.....	35
16.3.	Institucijų ir koordinatorių susiejimas.....	35

1 DALIS. ĮSPĖJIMO SISTEMOS NAUDOJIMO GAIRĖS

1. ĮVADAS. KAM SKIRTOS ŠIOS GAIRĖS?

Paslaugų direktyvos 29 straipsnio 3 dalyje ir 32 straipsnio 1 dalyje valstybės narės įpareigosios pranešti kitoms valstybėms narėms ir Komisijai apie bet kokius su paslaugomis susijusius veiksmus, kurie gali padaryti didelės žalos žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai (toliau – įspėjimo sistema). Ši informacija turėtų padėti valstybėms narėms išvengti rizikos ir apsaugoti paslaugų gavėjus.

Skubus ir patikimas keitimasis informacija įspėjimo sistemoje bus užtikrintas naudojant specialią Vidaus rinkos informacinės (toliau – VRI) sistemos taikomąją programą.

Be to, siekiant sumažinti riziką, kad bus siunčiami nereikalingi ar nepagrįsti įspėjimai, svarbu vienodai suprasti įspėjimo kriterijus ir sąlygas. Taip pat reikia susitarti, kaip bus naudojamos įvairios papildomos VRI sistemos funkcijos, tokios kaip įspėjimų panaikinimas, atšaukimas bei taisymas ir papildomos informacijos siuntimas.

Šiomis gairėmis, parengtomis remiantis tuo, kas išdėstyta Paslaugų direktyvoje, niekaip nemažinami ir nedidinami valstybių narių įsipareigojimai. Valstybės narės turėtų jomis naudotis instruktudamos už įspėjimo sistemą atsakingas nacionalines institucijas.

Gairės nėra išsamios, jose nebandoma aprėpti visų galimų situacijų ir aplinkybių. Nacionalinės institucijos turėtų atskirai svarstyti kiekvieną atvejį, atsižvelgdamos į Paslaugų direktyvoje nustatytus kriterijus, savo patirtį ir praktiką, bet kokias svarbias aplinkybes ir metodus.

Svarbu įsidėmėti, kad šios gairės neprieštarauja nacionalinėms taisyklėms, kuriose nustatyta, kas atsako už įspėjimų siuntimą ar priemonių taikymą.

Kadangi įspėjimas gali pakenkti paslaugų teikėjui, valstybės narės turės užtikrinti, kad įspėjimo subjektas visuose etapuose (prieš siunčiant įspėjimą, jį siunčiant ir išsiuntus) būtų tinkamai apsaugotas. Ypač svarbu užtikrinti, kad būtų siunčiami tik pagrįsti įspėjimai. Šiose gairėse pateikti tik esminiai kriterijai, kuriais vadovaujantis turi būti siunčiami, panaikinami, atšaukiami ar taisomi įspėjimai ir siunčiama papildoma informacija. Jose nekalbama apie Bendrijos ar nacionalinių taisyklių, kuriomis nustatyta teisė į gynybą, taikymą.

1 LENTELĖ. KONTROLINIS SĄRAŠAS: VERTINIMAS, AR REIKIA IŠSIŪSTI
IŠPĖJIMĄ

1 žing snis	<u>Ar galimas didelis pavojus yra susijęs su paslaugos teikimu ir (arba) jos teikėjo elgesiu?</u>	→ Ne × → Įspėjimo nesiųskite					
2 žing snis	↓ Taip ✓→	<u>Ar šiai paslaugai taikoma Paslaugu direktyva?</u>	→ Ne × → Įspėjimo nesiųskite				
3 žing snis	↓ Taip ✓→	↓ Taip ✓→	<u>Ar yra pavojus, kad žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai bus padaryta didelė žala?</u>	→ Ne × → Įspėjimo nesiųskite			
4 žing snis	Taip✓	Taip ✓	↓ Taip ✓→	<u>Ar tarp paslaugos teikimo ir galimos didelės žalos yra priežastinis ryšys?</u>	→ Ne × → Įspėjimo nesiųskite		
5 žing snis	Taip✓	Taip✓	Taip ✓→	↓ Taip ✓→	<u>Ar yra tikras (konkretus) pavojus, kad bus padaryta didelė žala?</u>	→ Ne × → Įspėjimo nesiųskite	
6 žing snis	Taip✓	Taip✓	Taip ✓	Taip ✓	↓ Taip ✓→	<u>Ar yra pavojus, kad žala bus padaryta kitose valstybėse narėse?</u>	→ Ne × → Įspėjimo nesiųskite
Visi žingsniai atlikti?... Taip ✓→		IŠSIŪSKITE ĮSPĖJIMĄ					

2 LENTELĖ. ŽALOS DYDŽIO IR JOS TIKIMYBĖS ASPEKTAI

	(Mažesnė tikimybė←) Tikimybė (→ Didesnė tikimybė)	
(Galima didesnė žala)←Galima didelė žala →(Galima mažesnė žala)	<u>4 atvejis</u>: galima mažesnė žala, ir tikimybė, kad ji bus padaryta, yra palyginti maža Įspėjimas paprastai nesiunčiamas	<u>3 atvejis</u>: galima mažesnė žala, tačiau tikimybė, kad ji bus padaryta, yra palyginti didelė arba labai didelė Įspėjimas kai kuriais atvejais siunčiamas
	<u>2 atvejis</u>: galima (labai) didelė žala, tačiau tikimybė, kad ji bus padaryta, yra palyginti maža Įspėjimas daugeliu atvejų siunčiamas	<u>1 atvejis</u>: galima (labai) didelė žala, ir tikimybė, kad ji bus padaryta, yra palyginti didelė arba labai didelė Įspėjimas visais atvejais siunčiamas

Pastaba: šioje lentelėje parodyta, kaip atsižvelgti į galimos žalos dydį ir tikimybę, kad ji bus padaryta. Joje neatsižvelgta į kitus šiose gairėse aprašytus įspėjimų siuntimo kriterijus, į kuriuos taip pat reikia atsižvelgti, norint išsiųsti įspėjimą.

3 LENTELĖ. NUOSEKLUS VERTINIMAS, KADA REIKIA IŠSIŪSTI ĮSPĖJIMĄ

1 žingsnis. [Ar galimas didelis pavojus yra susijęs su paslaugos teikimu ir \(arba\) jos teikėjo elgesiu?](#)

☐ Taip, galimas didelis pavojus yra susijęs su paslaugos teikimu ir (arba) jos teikėjo elgesiu.

→ atlikite antrąjį žingsnį

☐ Ne

→ nesiųskite įspėjimo

2 žingsnis. [Ar šiai paslaugai taikoma Paslaugų direktyva?](#)

Jei dėl to abejojate, daugiau informacijos rasite šiame vadove:

http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/guides/handbook_lt.pdf

☐ Taip

→ atlikite trečiąjį žingsnį

☐ Ne

→ nesiųskite įspėjimo

3 žingsnis. [Ar yra pavojus, kad žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai bus padaryta didelė žala?](#)

Vertindami šį aspektą, atsižvelkite į galimos žalos rimtumą ir mastą. Jei žala būtų itin rimta arba didelio masto, įspėjimą gali reikėti išsiųsti net jei tikimybė, kad ši žala bus padaryta, yra maža.

☐ Taip, paslaugų teikėjo elgesys, konkretūs veiksmai ar su paslaugos teikimu susijusios aplinkybės gali padaryti didelę žalą žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai.

→ atlikite ketvirtąjį žingsnį

☐ Ne, nėra rimto pavojaus, kad bus padaryta didelė žala.

→ nesiųskite įspėjimo

4 žingsnis. Ar tarp paslaugos teikimo aplinkybių ir galimos didelės žalos yra priežastinis ryšys?

☐ Taip, priežastinis ryšys yra. Jei būtų padaryta žala, jos pagrindinė priežastis būtų paslaugų teikėjo elgesys, konkretūs veiksmai ar su paslaugos teikimu susijusios aplinkybės.

→ atlikite penktąjį žingsnį

☐ Ne, nenustatėme tiesioginio priežastinio ryšio tarp paslaugų teikėjo elgesio, konkrečių veiksmų ar su paslaugos teikimu susijusių aplinkybių ir galimos didelės žalos.

→ nesiųskite įspėjimo

5 žingsnis. Ar yra tikras (konkretus) pavojus, kad bus padaryta didelė žala? Vertindami šį aspektą, visų pirma apsvarstykite šiuos klausimus:

- Ar tebėra pavojus, kad bus padaryta didelė žala? Ar šis pavojus gali kilti artimiausiu metu? *(jei ne, nesiųskite įspėjimo)*
- Ar imtasi priemonių rizikai pašalinti arba sumažinti? *(jei šiomis priemonėmis rizika visiškai pašalinta arba sumažinta tiek, kad jos beveik neliko, nesiųskite įspėjimo)*
- Kas yra tipinis šios paslaugos gavėjas? *(jei paslauga naudojasi žmogus, kuriam sunkiau suvokti riziką arba nuo jos apsisaugoti, jam paprastai gresia didesnis pavojus)*

☐ Taip, gresia realus pavojus, kad bus padaryta didelė žala.

→ atlikite šeštąjį žingsnį

☐ Ne, pavojaus nebėra arba jis artimiausiu metu nebesikartos.

→ nesiųskite įspėjimo

6 žingsnis. Ar yra pavojus, kad žala bus padaryta kitose valstybėse narėse?

Vertindami šį aspektą, visų pirma apsvarstykite šiuos klausimus:

- Ar paslaugų teikėjas teikia paslaugas kitose valstybėse narėse?
- Ar paslaugų teikėjas įsikūręs pasienio regione?
- Ar tikėtina, kad šios rūšies paslauga bus teikiama kitoje šalyje?
-

☐ Taip, galimas poveikis kitose valstybėse narėse.

→ išsiųskite įspėjimą

☐ Ne, poveikis kitose valstybėse narėse negalimas.

→ nesiųskite įspėjimo

2. ĮSPĖJIMO SIUNTIMO KRITERIJŲ APŽVALGA

Reikalavimai, kuriuos reikia įvykdyti siunčiant įspėjimą, ir susiję kriterijai nustatyti Paslaugų direktyvos 29 straipsnio 3 dalyje ir 32 straipsnio 1 dalyje. 29 straipsnio 3 dalis taikoma, kai valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, sužino apie jo elgesį arba veiksmus, dėl kurių gali kilti didelis pavojus, o pagal 32 straipsnio 1 dalį apie tai turi pranešti kitos valstybės narės negu ta, kurioje yra įsisteigęs tas paslaugų teikėjas. Šie straipsniai taikomi skirtingose situacijose, bet jų paskirtis ta pati ir jie grindžiami iš esmės tais pačiais principais bei kriterijais. Įspėjimų siuntimo kriterijai yra šie:

- a) elgesys, konkretūs veiksmai arba aplinkybės yra susiję su paslaugos teikimu;
- b) gresia pavojus, kad žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai bus padaryta didelė žala;
- c) tarp paslaugos teikimo aplinkybių ir galimos didelės žalos yra priežastinis ryšys;
- d) rizika yra tikra;
- e) yra rizika kitose valstybėse narėse.

Įspėjimas siunčiamas tik tada, jei konkreti situacija atitinka **visus** šiuos kriterijus.

3. IŠSAMŪS KRITERIJAI

3.1. Su paslaugų teikimu susijęs elgesys, konkretūs veiksmai arba aplinkybės

3.1.1. Galimos situacijos

Įspėjimą reikėtų siųsti tik jei nustatoma, kad teikiama paslauga, **kuriai taikoma Paslaugų direktyva**¹, gali padaryti didelės žalos. Pavyzdžiui, įspėjimo sistema netaikoma, jei žala gresia dėl transporto, sveikatos priežiūros ar privačių apsaugos tarnybų paslaugų, nes šių rūšių paslaugoms Paslaugų direktyva netaikoma.

Nors paslauga valstybėje narėje teikiama teisėtai, tai nereiškia, kad ši valstybė narė negali įspėti apie elgesį ar konkrečius veiksmus, dėl kurių teikiant tą paslaugą gresia pavojus, kad žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai bus padaryta didelė žala.

Didelės žalos rizika turėtų atsirasti dėl paslaugų teikėjo **elgesio** arba bet kokios **kitos aplinkybės**, susijusios su paslaugos teikimu. Todėl nereikėtų siųsti įspėjimo, jeigu elgesys arba veiksmai, dėl kurių gali grėsti pavojus, **nesusiję su paslaugų teikimu**.

¹ Paslaugų direktyvos 2 straipsnis. Apie Paslaugų direktyvos taikymą plačiau paaiškinta Paslaugų direktyvos įgyvendinimo vadovo, kurį rasite internete adresu http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/services-dir/guides/handbook_en.pdf, 2.1 skirsnyje.

Pavyzdys

Jei paslaugų teikėjas, rengiantis kalbų kursus, suimamas už pavojingą vairavimą, kitų valstybių narių apie tai išpėti nereikia. Pavojinga jo veikla nesusijusi su paslaugos teikimu.

Potencialiai pavojingo elgesio pavyzdžiai²:

- paslaugų teikėjo **tyčinis veiksmas**, kaip antai pavojingas elgesys arba neteisingos informacijos teikimas (pavyzdžiui, neatsakingas atliekų tvarkymas, keliantis grėsmę aplinkai, arba neteisingi patarimai dėl mitybos, galintys pakenkti žmonių sveikatai);
- paslaugų teikėjo **neveikimas arba nepakankama priežiūra**, pavyzdžiui, paslaugų teikėjas nesiima būtinų apsaugos priemonių arba nepateikia paslaugos gavėjams svarbiausių nurodymų, kaip ją naudotis (pavyzdžiui, kiek laiko galima praleisti soliariume);
- teikiant paslaugą **netinkamai naudojama saugi įranga arba naudojama nesaugi įranga** (pavyzdžiui, garso įranga skirta naudoti tik lauke, tačiau naudojama patalpoje; keliaujančiose mugėse veikia nesaugūs atrakcionai).

3.1.2. Situacijos, kuriose negalima taikyti išpėjimo sistemos: Paslaugų direktyvos išpėjimo sistemos sąsaja su taikomomis išpėjimo apie produktus sistemomis

Ši išpėjimo sistema taikoma, **kai rizika atsiranda dėl elgesio, konkrečių veiksmų arba aplinkybių, susijusių su paslaugos teikimu.**

Jei pavojų kelia vartojimo prekės, šios sistemos taikyti nereikėtų. Tokiais atvejais reikėtų taikyti skubaus išpėjimo apie produktus sistemas³. Taip valstybės narės sužinos produkto keliamo pavojaus aplinkybes ir galės pašalinti jį iš rinkos.

Tačiau kai kada **paslaugų teikėjo elgesys gali būti susijęs su produktų naudojimu teikiant paslaugą.** Jei toks elgesys kelia didelį pavojų, reikia taikyti išpėjimo sistemą. Pavyzdžiui, sistema taikoma, jei paslaugų teikėjas, teikdamas paslaugą, **netinkamai naudoja saugius produktus** ir tai kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai.

Pavyzdys

Paslaugų teikėjas X tam tikroms grožio procedūroms naudoja anestezuojamuosius kremus didesnėmis dozėmis nei leistina. Jei šie kremai naudojami netinkamai, jie yra pavojingi žmonių sveikatai. Ši paslauga nesaugi dėl to, kad anestetikas neteisingai naudojamas (bet ne dėl to, kad jis apskritai naudojamas), taigi reikėtų taikyti išpėjimo sistemą pagal Paslaugų direktyvą.

² Svarstant, ar siųsti išpėjimą, nereikia nustatyti su pavojingu elgesiu susijusios paslaugų teikėjo kaltės ar aplaidumo.

³ T. y. skubaus išpėjimo sistemas, skirtas vartojimo prekėms, išskyrus maisto produktus (RAPEX), maistui ir pašarams (RASFF) arba medicininės paskirties produktams (medicinos prietaisų kontrolės sistema).

Kitas scenarijus: teikiant paslaugą naudojamas pavojingas produktas. Tokiu atveju, net jei jau išsiųstas išpėjimas pagal produktams skirtą išpėjimo sistemą, gali reikėti išsiųsti papildomą išpėjimą pagal Paslaugų direktyvos išpėjimo sistemą. Pavyzdžiui, reikia tai padaryti, jei paslaugų teikėjas, teikdamas paslaugą, toliau naudoja pavojingas vartojimo prekes, nors jos pašalintos iš rinkos arba pačių gamintojų ar platintojų išimtos iš prekybos.

Pavyzdys

Gaunamas RAPEX išpėjimas apie pavojingą žaislą, kuris vėliau pašalinamas iš visų valstybių narių rinkų. Valstybė narė A žino, kad vaikų atlikėjas X toliau naudoja šį pavojingą žaislą savo pasirodymuose keliose valstybėse narėse. Toks elgesys gali labai pakenkti vaikų sveikatai. Valstybė narė A, naudodama Paslaugų direktyvos išpėjimo sistemą, turėtų išsiųsti išpėjimą apie atlikėjo X pramoginės veiklos keliamą pavojų.

3.2. Didelė žala žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai

Išpėjimą reikia siųsti tik jei galima žala žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai yra **didelė**. Ypač svarbu atsižvelgti į du veiksnius: a) galimą žalos rimtumą, ir b) galimą žalos mastą.

3.2.1. Žalos rimtumas

Vertinant galimą žalos rimtumą, reikėtų apsvarstyti, kokių pasekmių gali turėti tam tikras paslaugų teikėjo elgesys arba aplinkybės.

- **Didelė žala žmonių sveikatai arba saugumui** – tai žala jų fizinei arba psichikos būklei, pavyzdžiui, sunkūs sužeidimai (kaip antai kaulų lūžiai, vidaus organų, regos arba klausos pažeidimai, sunkūs odos nudegimai ar įpjovimai ir kt.), lėtinės arba kitokios sunkios ligos, psichikos sutrikimai ir t. t.
- **Didelė žala (natūraliai ir miesto) aplinkai** – įvairi didelė tarša (oro ir vandens tarša, dirvožemio tarša herbicidais, pesticidais ar sunkiaisiais metalais, per didelis triukšmas, per intensyvi šviesa), gaisrų padaryta žala, ekosistemų ir biologinės įvairovės naikinimas.

3.2.2. Žalos mastas

Vertinant galimos žalos dydį, reikėtų atsižvelgti į tai, kiek žmonių gali nukentėti arba kokiam plotui gali būti padaryta ši žala. Didelio masto žala paprastai yra didelė.

Pavyzdys

Valstybėje narėje A įsisteigęs paslaugų teikėjas nesilaikė higienos standartų, ir daug valstybės narės B gyventojų, pasinaudojusių jo teikiamomis viešojo maitinimo paslaugomis, lengvai apsinuodijo maistu. Lengvą apsinuodijimą maistu iš esmės galima laikyti nedidele žala žmogaus sveikatai, tačiau apsinuodyti galėjo daug žmonių, tad padarytą žalą galima laikyti didele.

3.3. Paslaugos teikimo aplinkybių ir galimos didelės žalos priežastinis ryšys

Tarp paslaugų teikėjo elgesio arba paslaugos teikimo aplinkybių ir galimos didelės žalos turi būti **tiesioginis priežastinis ryšys**.

Jo nėra, jei žalos pavojus, dėl kurio norima siųsti įspėjimą, buvo dirbtinai sukeltas arba kilo daugiausia dėl *force majeure* arba trečiosios šalies (tai gali būti ir paslaugos gavėjas) kaltės.

Pavyzdys

Paslaugos gavėjas X patyrė didelę žalą, nes nesilaikė aiškių nardymo įrangos naudojimo nurodymų. Šiuo atveju žala padaryta ne dėl paslaugos teikėjo, o dėl jos gavėjo elgesio.

3.4. Tikra (konkreči) rizika

Svarbu įsidėmėti, kad valstybė narė, žinanti apie pavojingą paslaugų teikėjo elgesį arba konkrečius veiksmus, nebūtinai turi išsiųsti įspėjimą kitoms valstybėms narėms. Svarbu įvertinti, **ar rizika tikrai yra**. Tikras pavojus yra tada, kai dėl paslaugos teikimo susidariusi pavojinga situacija:

- **tebėra** siunčiant įspėjimą arba
- yra pakankamai didelė tikimybė, kad ji (artimiausiu metu) **pasikartos**.

Nustatant, ar yra **pakankama tikimybė**, kad pavojinga situacija ateityje pasikartos, reikia atsižvelgti į visus žinomus **faktus ir aplinkybes** – ypač ar tokių pavojingų situacijų arba žalos pavojų yra buvę anksčiau ir ar yra požymių, kad paslaugų teikėjo elgesys arba aplinkybės gali pasikeisti.

Visiškai atsitiktinių įvykių neįmanoma nuspėti ar išvengti. Jei nėra įrodymų, kad nelaimingas atsitikimas, įvykęs teikiant paslaugą, gali pasikartoti, kad ir kokia didelė būtų žala, įspėjimo siųsti nereikia.

Pavyzdys

Paslaugų teikėjas X siūlo naujovišką odos priežiūros procedūrą, kuri aiškiai kelia pavojų žmonių sveikatai. Yra priežasčių manyti, kad paslaugų teikėjo X elgesys nesikeis, jei jis nebus priverstas jį pakeisti. Pavojus grės tol, kol paslaugų teikėjas X teiks šias paslaugas. Todėl bet kuri valstybė narė, sužinojusi apie jų žalą, turėtų įspėti valstybę narę, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, ir visas kitas valstybes nares, kuriose X gali teikti paslaugas.

Teikiant kai kurias paslaugas, tam tikra **rizika yra neišvengiama**. Tai gali būti, pavyzdžiui, „rizikingų“ rūšių sportas (pavyzdžiui, parasparnių sportas, šuoliai su parašiutu, šuoliai su lynu ir t. t.) arba tokie renginiai kaip mieste vykstantis automobilių ralis.

Jei iš esmės pavojinga paslauga valstybėje narėje teikiama teisėtai, akivaizdu, kad įspėjimų kitoms valstybėms narėms siųsti nereikia. Tačiau jei koks nors tokios paslaugos teikėjo elgesys arba konkretūs veiksmai labai padidintų riziką, susijusią su šia paslauga, reikėtų įspėti kitas valstybes nares apie šio paslaugų teikėjo elgesio arba konkrečių veiksmų keliamą pavojų (t. y. jei tenkinami visi įspėjimo siuntimo kriterijai).

Pavyzdys

Jei valstybė narė A leidžia teikti šuolių su lynu paslaugas, ji negali siųsti įspėjimo, jei žino, kad paslaugų teikėjas X teisėtai teikia šias paslaugas jos teritorijoje. Tačiau jei valstybė narė A turi įrodymų, kad paslaugų teikėjas X didina šuolių su lynu riziką, nes jo teikiamos paslaugos neatitinka saugos reikalavimų, ji turėtų apie tai įspėti valstybę narę, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas X.

Žinoma, kai gresia itin didelė žala, gali reikėti išsiųsti įspėjimą net jei šios žalos tikimybė yra maža.

Šiuo atveju ypač svarbu atsižvelgti į du veiksnius: a) bet kokių priemonių, kurių, siekdami pašalinti arba sumažinti riziką, ėmėsi paslaugų teikėjas arba valstybės narės, poveikį; ir b) tipinį paslaugos gavėją ir tai, ar jis gebėtų suvokti riziką bei jos išvengti.

3.4.1. Bet kokių priemonių, kurių, siekdami pašalinti arba sumažinti riziką, imasi paslaugų teikėjas arba valstybė narė, poveikis

Tam tikromis sąlygomis paslaugų teikėjas gali pašalinti riziką savanoriškai taikomomis priemonėmis. Pavojų taip pat galima sumažinti arba visiškai pašalinti priemonėmis, kurias taiko valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, arba kitos valstybės narės, laikydamosi EB teisės ir ypač Paslaugų direktyvos nuostatų. Jei nėra rizikos, nereikėtų siųsti įspėjimo.

Valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, paprastai galės imtis reikiamų priemonių rizikai pašalinti, taigi daugiau įspėjimų siųs kitos valstybės narės.

3.4.2. Tipinis paslaugos gavėjas ir jo gebėjimas suvokti riziką bei jos išvengti

Vertinant pavojaus tikimybę, siekiant nustatyti rizikos dydį, taip pat svarbu atsižvelgti į **tai, ar tipinis paslaugos gavėjas žino apie riziką ir ar jis gali imtis atsargumo priemonių.**

Žinojimas apie riziką gali priklausyti nuo **paslaugos gavėjo tipo**. Kai paslaugų įmonės teikia paslaugas kitoms įmonėms, šių paslaugų gavėjai paprastai daugiau žino ir yra geriau pasirengę imtis atsargumo priemonių negu individualūs vartotojai, kuriems paslaugas teikia įmonės. Teikiant paslaugas pagyvenusiems žmonėms, vaikams ar žmonėms su fizine arba proto negalia, jiems taip pat gali grėsti didesnis pavojus dėl paslaugų teikėjo elgesio arba konkretaus veiksmo.

Pavyzdys

Valstybė narė sužino apie vaikams teikiamą paslaugą, galinčią labai pakenkti jų saugumui. Vaikai paprastai mažiau žino apie riziką, todėl negali nuo jos apsisaugoti. Taigi pavojingos veiklos žalos vaikams tikimybė yra didesnė negu suaugusiesiems.

Tikimybė, kad žala bus padaryta kitų grupių žmonėms, taip pat gali padidėti, jei paslaugų teikėjas netaiko reikiamų atsargumo priemonių, nepateikia perspėjimų ar nurodymų, o pavojus nėra akivaizdus.

Pavyzdys

Paslaugų teikėjo A teikiami patarimai dėl mitybos gali labai pakenkti žmonėms, patiriantiems tam tikrų medžiagų apykaitos sutrikimų. Atrodo, kad paslaugos gavėjai apie šį pavojų nežino. Kadangi konsultuoti dėl mitybos pradėta visai neseniai, visuomenė nedaug žino apie susijusią riziką. Valstybės narės, vertindamos, ar ateityje gali būti padaryta žalos, turi atminti, kad suaugusieji negalės pakankamai nuo jos apsisaugoti.

3.5. Rizikos poveikis kitoms valstybės narėms

Prieš siųsdama išpėjimą, valstybė narė turėtų įsitikinti, jog yra pakankamai tikimybė, kad žalos gali būti padaryta **kitose valstybėse narėse**. Todėl ji turi atsižvelgti į bet kokius požymius, kad paslaugų teikėjas gali užsiimti veikla kitose valstybėse narėse.

Žinoma, daryti prielaidą, kad žalos gali būti padaryta ir kitoje valstybėje narėje, lengviau tada, kai paslaugų teikėjas yra įsisteigęs kitoje valstybėje narėje negu ta, kurioje kilo rizika. Ar paslaugų teikėjas užsiima veikla kitose valstybėse narėse, taip pat galima spėti iš paslaugų pobūdžio ar paslaugų teikėjo įmonės geografinės padėties (arti kitos valstybės narės sienos). Jei paslaugos teikiamos internetu, lengviau daryti prielaidą, kad jos gali daryti poveikį kitoms valstybėms narėms.

Jei žala padaryta naudojant netinkamą įrangą, kuri gali būti naudojama ir kitose valstybėse narėse, tokios rizikos poveikį kitoms valstybėms narėms nustatyti lengviau.

4. KAS SIUNČIA IŠPĖJIMĄ?

Paslaugų direktyvoje skiriami išpėjimai, siunčiami valstybės narės, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas (29 straipsnio 3 dalis), ir kitų valstybių narių išpėjimai (32 straipsnio 1 dalis). Toliau aptariami šie du atvejai.

4.1. Valstybės narės, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, siunčiami išpėjimai

Valstybei narei, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, dažniausiai nereikia siųsti išpėjimo, nes ji, sužinojusi apie didelį pavojų žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai, paprastai iškart imasi priemonių rizikai pašalinti. Šiomis priemonėmis paprastai reikėtų užtikrinti, kad rizikos nebebūtų (pvz., paslaugų teikėjui nebebūtų leidžiama užsiimti veikla, sugedusi įranga būtų pataisyta, ir pan.). Jei nėra (nuolatinės) rizikos, kad bus padaryta didelė žala kitų valstybių narių žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai, išpėjimo siųsti nereikėtų.

Tačiau tam tikrais atvejais valstybei narei, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, nepaisant jos taikomų priemonių, gali reikėti išsiųsti išpėjimą, pavyzdžiui:

- kai valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, nėra įsitikinusi, ar paslaugų teikėją įmanoma priversti tinkamai vykdyti jam taikomas priemones ir ar šių priemonių pakanka rizikos prevencijai;

Pavyzdys

Valstybė narė A gauna skundų dėl paslaugų teikėjo, kurio teikiamos paslaugos labai pavojingos jų gavėjų sveikatai. Tačiau imtis skubių ir veiksmingų priemonių rizikai pašalinti arba sustabdyti paslaugų teikėjo įsisteigimo vietoje valstybė narė

negali, nes jis šiuo metu teikia paslaugas už jos teritorijos ribų – kitose valstybėse narėse.

- kai valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, žino, kad jis, teikdamas paslaugas kitose valstybėse narėse, naudoja tą pačią įrangą;

Pavyzdys

Valstybė narė A žino, kad paslaugų teikėjas X joje ir valstybėje narėje B rengia dviračių žygius. Valstybėje narėje A paslaugų teikėjo X naudojami dviračiai nėra tinkamai prižiūrimi, tad gresia pavojus žmonių saugumui. Valstybė narė A gali pagrįstai manyti, kad valstybėje narėje B naudojami tokie patys dviračiai.

- Kai kada paslaugų teikėjo elgesys ar konkretūs veiksmai ne iškart padaro didelę žalą žmonių sveikatai ir saugumui – apie ją sužinoma tik vėliau. Jei rizikingas elgesys arba konkretūs riziką keliantys veiksmai kitose valstybėse narėse jau įvyko, valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, šios rizikos nebegali pašalinti. Jei taip atsitiktų, reikėtų išsiųsti išspėjimą, kad kitos valstybės narės galėtų imtis reikiamų priemonių.

Pavyzdys

Valstybėje narėje A įsisteigęs paslaugų teikėjas X užsiima lubų dengimo veikla. Kai kurios jo dengtos lubos įgriuvo, ir tuose butuose gyvenantiems žmonėms kilo didelis pavojus. Patikrinus buvo nustatyta, kad lubos įgriuvo dėl paslaugų teikėjo aplaidumo. Valstybė narė A žino, kad paslaugų teikėjas X dirbo ir kitose valstybėse narėse, todėl, siekdama užkirsti kelią tolesnei žalai, išsiunčia išspėjimą visoms valstybėms narėms.

Net jei valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, nesiima jokių priemonių, tai jai nekliudo išsiųsti išspėjimo. Tačiau valstybė narė neturėtų siųsti išspėjimo kitoms valstybėms narėms, jei priemonių nesiimama dėl to, kad trūksta rizikos arba galimos didelės žalos įrodymų.

Pavyzdys

Valstybė narė A gauna kelis skundus dėl paslaugų teikėjo X, kuriuose X kaltinamas sukėlęs didelį pavojų žmonių sveikatai. Akivaizdu, kad šie skundai nepagrįsti. Todėl prieš X nesiimama priemonių. Valstybė narė A neturėtų siųsti išspėjimo kitoms valstybėms narėms.

4.2. Kitų valstybių narių siunčiami išspėjimai

Kai valstybė narė, kurioje paslaugų teikėjas nėra įsisteigęs, sužino apie rimtus konkrečius jo veiksmus arba aplinkybes, kurios gali sukelti didelę žalą jos teritorijoje arba kitose valstybėse narėse gyvenančių asmenų sveikatai ar saugumui arba aplinkai, ji turi kuo greičiau apie tai pranešti valstybei narei, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, kitoms susijusioms valstybėms narėms ir Komisijai.

Tokį išspėjimą dažniausiai išsiunčia valstybė narė, kurioje teikiama paslauga.

Kitaip negu valstybės narės, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, atveju, valstybės narės, kurioje teikiama paslauga, priemonės dažnai apsaugo nuo rizikos tik jos teritorijoje. Taigi rizika kitose valstybėse narėse gali likti. Ir tokiais atvejais reikėtų išsiųsti išspėjimą

valstybei narei, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, visoms kitoms susijusioms valstybėms narėms ir Komisijai.

Pavyzdys

Valstybėje narėje A įsisteigęs paslaugų teikėjas X teikia pramoninio valymo paslaugas valstybėje narėje B. Gavusi skundą, valstybė narė B atlieka patikrinimą ir nustato, kad X pavojingu būdu šalina savo darbo atliekas ir gali padaryti didelę žalą aplinkai. Valstybės narės B institucijos turi duomenų, kad X ir toliau daro tą patį. X taip pat teikia paslaugas valstybėse narėse C ir D. Valstybė narė B nusiunčia įspėjimą valstybei narei A, kurioje šis paslaugų teikėjas įsisteigęs, valstybei narei C ir valstybei narei D.

Gavusi tokį įspėjimą, valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, turėtų ištirti šį atvejį ir imtis priemonių apskritai apsaugoti nuo rizikos.

4.3. Valstybės narės, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, siunčiami įspėjimai, susiję su ankstesniu kitos valstybės narės įspėjimu

Jei rizika tebėra, nors valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, ėmėsi priemonių jai pašalinti, ši valstybė narė pagal Paslaugų direktyvos 29 straipsnio 3 dalį turi pranešti apie riziką visoms kitoms susijusioms valstybėms narėms, t. y. nusiųsti įspėjimą valstybėms narėms, kurios jo dar negavo, o visoms kitoms valstybėms narėms suteikti naujausią informaciją⁴.

5. KAS TURĖTŲ GAUTI ĮSPĖJIMĄ?

Paslaugų direktyvoje skiriami įspėjimai, siunčiami valstybės narės, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas (29 straipsnio 3 dalis), ir kitų valstybių narių įspėjimai (32 straipsnio 1 dalis). Valstybių narių, siekiančių nustatyti, kurias valstybes nares reikėtų įspėti, kompetentingos institucijos gali atsižvelgti į šiuos veiksnius:

- duomenis apie kitose valstybėse narėse anksčiau teiktas paslaugas. Šis veiksnys dar svarbesnis, jei paslaugas kitoje valstybėje narėje teikia tas pats asmuo, kurio elgesys kelia pavojų, arba naudojama ta pati pavojinga įranga;
- paslaugų rūšį;
- paslaugų teikėjo įsisteigimo vietą.

6. ĮSPĖJIMŲ PANAIKINIMAS

6.1. Kada reikėtų panaikinti įspėjimą?

Siekiant apsaugoti paslaugų teikėjus, apie kuriuos įspėjama, reikia siųsti tik pagrįstus, t. y. visus šių gairių III dalies kriterijus atitinkančius įspėjimus. Ne mažiau svarbu užtikrinti, kad, pašalinus priežastis, dėl kurių pateikti įspėjimai, jie būtų iškart panaikinti.

⁴ Siekiant nuoseklumo ir išvengti painiavos, teikiant šią naują informaciją reikia aiškiai nurodyti, su koku sistemoje išsiųstu įspėjimu ji yra susijusi.

Įspėjimas paprastai panaikinamas tada, kai rizikos, kad bus padaryta didelė žala žmonių sveikatai ar saugumui arba aplinkai nebėra. Pavyzdžiui, paslaugų teikėjas gali savo noru imtis priemonių rizikai pašalinti (pvz., pakeisti netvarkingą įrangą arba suteikti gavėjams tinkamų nurodymų, kaip naudotis paslauga). Taip pašalinama rizika, dėl kurios buvo išsiųstas įspėjimas. Be to, rizika gali išnykti dėl valstybių narių taikomų priemonių pagal Bendrijos teisę (pvz., valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, gali laikinai sustabdyti jo leidimą verstis šia veikla).

Valstybė narė, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, gali pati sužinoti apie tai, kad rizikos nebėra, ir (ar) įspėjimo sistemoje gauti šią informaciją iš kitų valstybių narių (žr. IX dalį). Sužinojusi, kad rizikos nebėra, įspėjimą išsiuntusi valstybė narė turėtų iškart pateikti pasiūlymą jį panaikinti.

6.2. Prieštaravimas įspėjimo panaikinimui

Siekiant, kad įspėjimų panaikinimo funkcija nebūtų naudojama netinkamai ir įspėjimai nebūtų panaikinami neatsižvelgiant į tai, kad viena ar kelios valstybės narės žino, jog rizika tebėra, siūlymą panaikinti įspėjimą reikia tinkamai pagrįsti. Jei kitos susijusios valstybės narės gali įrodyti, kad rizika tebėra, jos turėtų galėti paprieštarauti įspėjimo panaikinimui. Valstybės narės, kurioms įspėjimas svarbus, turėtų galėti paprieštarauti jo panaikinimui tik tada, jei turi konkrečių žinių, kad rizika tebėra. Todėl prieštaraujančios valstybės narės turėtų nurodyti savo prieštaravimo priežastis ir jį pagrįsti.

7. ĮSPĖJIMŲ ATŠAUKIMAS

Šiose gairėse nustatyti įspėjimų siuntimo kriterijai turėtų padėti išvengti nepagrįstų ar netinkamų įspėjimų siuntimo. Tačiau, nepaisant šių apsaugos priemonių, valstybė narė gali išsiųsti įspėjimą remdamasi klaidinga ar netikslia informacija ar įrodymais ir tik vėliau sužinoti apie savo klaidą.

Pavyzdys

Valstybės narės A kompetentingos institucijos turi duomenų, kad paslaugų teikėjas X, įsisteigęs valstybėje narėje B ir teikiantis statybos paslaugas valstybėje narėje A, neteisėtai pašalino atliekas jos teritorijoje, taigi padarė žalos aplinkai. Norėdama išvengti tolesnės žalos, valstybė narė A išsiunčia įspėjimą valstybei narei B. Tačiau tolesni valstybės narės A tikrinimai parodo, kad šias atliekas išmetė ne paslaugų teikėjas X, o toje pačioje statybų aikštelėje dirbęs paslaugų teikėjas Y. Paslaugų teikėjas Y yra įsisteigęs valstybėje narėje A ir paslaugų kitose valstybėse narėse neteikia. Todėl valstybė narė A atšaukia įspėjimą.

Išaiškėjus klaidai, įspėjimą išsiuntusi valstybė narė turėtų iškart pateikti prašymą jį atšaukti. Apie tai automatiškai pranešama visiems pradinio įspėjimo gavėjams. Reikėtų pateikti paaiškinimą, kodėl įspėjimas yra nepagrįstas ir jį reikia atšaukti.

Svarbu įsidėmėti, kad įspėjimą reikėtų atšaukti tik tada, jei jį išsiuntusi valstybė narė supranta, kad jis iš pat pradžių neatitiko kriterijų. Tačiau jei tuo metu, kai buvo išsiųstas įspėjimas, rizika iš tiesų buvo, tačiau vėliau išnyko, įspėjimą reikėtų panaikinti, kaip pirmiau aprašyta, o ne atšaukti.

8. INFORMACIJOS TIKSLINIMAS

Kad ir kaip kruopščiai būtų tikrinama informacija ir renkami įrodymai prieš siunčiant įspėjimus, vėliau juos gali tekti taisyti. Pavyzdžiui, gali paaiškėti, kad pradinė informacija, išsiųsta kartu su įspėjimu, yra nevisai tiksli. Tarkime, valstybė narė, siųsdama įspėjimą, užrašė neteisingą paslaugų teikėjo pavadinimą arba adresą (arba visai nepateikė šios informacijos, nes jos neturėjo). Tokiais atvejais svarbu pataisyti pradinį įspėjimą iškart, kai tik sužinoma apie klaidingą informaciją.

9. PAPILDOMOS INFORMACIJOS SIUNTIMAS

Siekiant kuo labiau sumažinti riziką ir užtikrinti gerą valstybių narių bendradarbiavimą, svarbu siunčiamą įspėjimą išdėstyti kuo išsamiau, kad valstybės narės, kurioms jis svarbus, turėtų visą reikiamą informaciją. Suteikti papildomos informacijos ypač svarbu, jei ji gali padėti greičiau panaikinti įspėjimą arba atkreipti kitų valstybių narių dėmesį į didelę riziką. Taigi įspėjimą išsiuntusi valstybė narė ir visos kitos susijusios valstybės narės gali pateikti pastabų kitoms valstybėms narėms arba suteikti papildomos informacijos apie įspėjimus. Visa tai turi būti aiškiai susieta su pradiniu įspėjimu. Keletas pavyzdžių:

- įspėjimą gavusios valstybės narės nori įsitikinti, kad ta paslauga tikrai teikiama jų teritorijoje, ir, remdamosi savo pastebėjimais ar duomenimis, gali patvirtinti arba paneigti pradiniam įspėjime pateiktą informaciją;
- įspėjimą išsiuntusios arba gavusios valstybės narės nori pranešti apie priemones pagal Bendrijos teisę, kurių jos ėmėsi prieš paslaugų teikėją, siekdamos sumažinti arba pašalinti riziką;
- įspėjimą gavusios valstybės narės nori paprašyti jį išsiuntusios valstybės narės suteikti papildomos informacijos, pavyzdžiui, jei jos mano, kad įspėjime buvo pateikta neaiški arba neišsami informacija;
- įspėjimą gavusios valstybės narės nori pranešti kitoms valstybėms narėms, kad, jų nuomone, įspėjimą galima panaikinti, nes (jų teritorijoje) rizikos nebėra.

Reikia stengtis nesiųsti pasikartojančios arba nesusijusios (nesvarbios) informacijos apie įspėjimus.

2 DALIS. IMI ĮSPĖJIMO SISTEMOS NAUDOTOJO VADOVAS

10. ĮVADAS

Šiame naudotojo vadove aptariami **techniniai** įspėjimų **tvarkymo** Vidaus rinkos informacinėje sistemoje (IMI) **aspektai**. Jame apibrėžiami įvairūs institucijų ir individualių naudotojų vaidmenys naudojantis įspėjimo sistema ir paaiškinama, kaip naudotis IMI funkcijomis kiekvienu įspėjimo proceso etapu. Jame taip pat paaiškinama, kaip sukonfigūruoti sistemą, kad įspėjimus būtų galima tvarkyti sėkmingai.

Vadove išsamiausiai aptariamos **tiesiogiai su įspėjimais susijusios** IMI funkcijos. Bendrąją informaciją apie naudojamą IMI, pavyzdžiui, apie tai, kaip užsiregistruoti ir prisijungti, ir apie įprastą informacijos mainų IMI tvarkymą rasite IMI interneto svetainėje (http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/training_en.html). Ypač naudingi:

- IMI naudotojo vadovas ir
- **interaktyvūs mokymosi moduliai.**

Informacijos apie įspėjimų siuntimo kriterijus ir sąlygas rasite pirmojoje šio dokumento dalyje „Įspėjimo sistemos naudojimo gairės“.

11. ĮSPĖJIMAI SISTEMOJE IMI

11.1. Modulinė IMI struktūra

IMI yra informacinė sistema, sudaryta iš kiekvienai teisės aktų sričiai skirtų atskirų **modulių**. Kiekvienas modulis skirtas atlikti vieną ar kelias **tvarkymo procedūras**. Paslaugų direktyvai skirtame IMI modulyje numatytos dvi tvarkymo procedūros – įprastinių informacijos mainų ir įspėjimo sistemos. Prieigą prie šių tvarkymo procedūrų turi tik specialiai tam registruotos institucijos. Tai reiškia, kad už įspėjimų tvarkymą IMI atsakinga institucija turi turėti prieigą prie 1) IMI sistemos, 2) paslaugų modulio ir 3) įspėjimų tvarkymo procedūrų.

11.2. Įspėjimų tvarkymo ciklas

Įspėjimų tvarkymo ciklas sudarytas iš 5 etapų:

1. Kiekviena prieigą prie įspėjimų tvarkymo procedūrų turinti bet kurios Europos ekonominės erdvės valstybės narės institucija, sužinojusi, kad jos kompetencijos srityje užsiimama pavojinga paslaugų veikla, gali savo šalies įspėjimų koordinatoriui nusiųsti įspėjimą. Įspėjimų koordinatorius įspėjimą **patikrina** ir **išplatina** kitoms valstybėms narėms.
2. Kiekvienos valstybės narės gavėjos įspėjimų koordinatorius, atsakingas už gaunamų įspėjimų pašto dėžutę, **patvirtina, kad įspėjimą gavo** ir **persiunčia** jį kitiems savo šalies įspėjimų koordinatoriams bei už įspėjimus atsakingoms institucijoms. Įspėjimų koordinatoriai į sąrašą gali **įtraukti naujus gavėjus**.

Kai kalbama apie įspėjimų (*iš-*) (*nu-*)*siuntimą*, (*pa-*)*teikimą* (angl. „submitting“) ir *persiuntimą* (angl. „disseminating“) IMI įspėjimo sistemoje, omenyje turima informacijos sklaida toje pačioje valstybėje narėje. Kai kalbama apie įspėjimų (*iš-*)*platinimą* (angl. „broadcasting“), omenyje turimas informacijos išsiuntimas iš vienos valstybės narės į kitas.

3. Susijusio paslaugų teikėjo įsisteigimo valstybė narė atsakinga už įspėjimo **panaikinimą** pašalinus pavojų. Jei įsisteigimo valstybė narė yra nežinoma, už įspėjimo panaikinimą atsakinga įspėjimą išsiuntusi valstybė narė.

Siūlymą panaikinti įspėjimą gali teikti kiekviena įspėjimą gavusi įsisteigimo valstybės narės institucija. Visos kitos su įspėjimu susijusios tos šalies institucijos gali **teikti pastabas dėl siūlymo panaikinti įspėjimą**. Institucijoms susitarus, išrinktasis įspėjimų koordinatorius (**įspėjimą naikinantis koordinatorius**) **siūlymą panaikinti įspėjimą** gali **išplatinti** visoms kitoms susijusioms valstybėms narėms.

4. Jei įspėjimą gavusios valstybės narės turi informacijos, kad pavojus tebėra, jos turi teisę **prieštarauti siūlymui panaikinti įspėjimą**. Įspėjimų institucijos tokius prieštaravimus **pateikia** įspėjimų koordinatoriui, kuris juos gali **išplatinti** visoms kitoms susijusioms valstybėms narėms.

Atminkite, kad valstybės narės, siūlančios panaikinti įspėjimą, institucijos gali *komentuoti* siūlymą panaikinti įspėjimą prieš jį išplatinant kitoms valstybėms narėms. Kai toks siūlymas išplatintas, kitų valstybių narių institucijos gali jam *prieštarauti*.

5. Įsitikinęs, kad pavojus pašalintas, įspėjimą naikinantis koordinatorius įsisteigimo valstybėje narėje gali **panaikinti** įspėjimą.

Per visą įspėjimo gyvavimo ciklą (iki pat jo panaikinimo) visos susijusios valstybės narės gali prie įspėjimo pridėti naujos informacijos.

12. ĮSPĖJIMO SISTEMOS DALYVIAI IR JŲ FUNKCIJOS

12.1. Institucijų funkcijos įspėjimo sistemoje

Kai institucijoms suteikiama prieiga prie įspėjimų tvarkymo procedūrų IMI, joms priskiriama **įspėjimų institucijos arba įspėjimų koordinatoriaus** funkcija. Vienas įspėjimų koordinatorius paskiriamas būti atsakingu už savo šalies **gaunamų įspėjimų pašto dėžutę**.⁵ Šios funkcijos yra nesusijusios su kitomis galimomis institucijų funkcijomis IMI. Pavyzdžiui, nacionalinis IMI koordinatorius (NIMIC) gali veikti kaip įspėjimų institucija, o įprastiniuose informacijos mainuose koordinatoriui atsakanti institucija – kaip įspėjimų koordinatorius.

⁵ Kad būtų veiksmingai koordinuojama ir gerai saugomi duomenys, Komisija rekomenduoja kiekvienai valstybei narei turėti tik vieną gaunamų įspėjimų pašto dėžutę. Tačiau techniškai yra įmanoma įregistruoti kelias pašto dėžutes, pavyzdžiui, po vieną kiekviename federalinės valstybės narės regione.

12.1.1. Įspėjimų institucija

Įspėjimų institucijos paprastai yra už žmonių sveikatą ir saugumą arba už aplinką atsakingos institucijos. Jos gali **parengti** įspėjimą ir **nusiųsti** jį susietajam įspėjimų koordinatoriui. Jos taip pat gali **gauti** iš gaunamų įspėjimų pašto dėžutės arba įspėjimų koordinatoriaus išplatintus įspėjimus ir į juos **reaguoti**. Be to, jos gali **teikti siūlymus panaikinti įspėjimus** ir juos **komentuoti**. Jei kita valstybė narė siūlo panaikinti įspėjimą, jos gali savo įspėjimų koordinatoriui **pateikti prieštaravimą** tokiam siūlymui.

12.1.2. Įspėjimų koordinatorius

Įspėjimų koordinatoriai turi užtikrinti, kad įspėjimai būtų platinami tik tada, kai tai tikrai reikalinga, ir kad jie būtų tinkamai tvarkomi. Įspėjimų institucijos paprastai yra už žmonių sveikatą ir saugumą arba už aplinką atsakingos institucijos. Jos taip pat turėtų gerai žinoti savo šalies įspėjimų sistemos administracinę struktūrą. Įspėjimų koordinatoriai gali **platinti** įspėjimus kitoms valstybėms narėms ir į įspėjimų **gavėjų** sąrašą **įtraukti įspėjimų institucijas ir kitus įspėjimų koordinatorius**. Jie gali **platinti papildomą informaciją, siūlymus panaikinti įspėjimus ir prieštaravimus** kitų valstybių narių pateiktiems **įspėjimų panaikinimo siūlymams**. Be to, įspėjimų koordinatoriai gali atlikti ir visas įspėjimų institucijos funkcijas. Tai reiškia, kad jie gali parengti įspėjimą ir patys jį išplatinti.

12.1.3. Už gaunamų įspėjimų pašto dėžutę atsakingas įspėjimų koordinatorius

Už gaunamų įspėjimų pašto dėžutę atsakingam įspėjimų koordinatoriui siunčiami visi jo valstybei narei skirti įspėjimai. Jis **patvirtina**, kad įspėjimas **gautas**, ir yra atsakingas už jo **persiuntimą** savo šalies įspėjimų koordinatoriams ir įspėjimų institucijoms. Be to, jis užtikrina, kad įspėjimas būtų persiustas tik už įspėjimų tvarkymą atsakingiems subjektams (koordinatoriams ir (arba) institucijoms). Dėl to už gaunamų įspėjimų pašto dėžutę atsakingas įspėjimų koordinatorius turi gerai žinoti savo valstybės narės administracinę struktūrą.

Jis taip pat automatiškai **gauna kiekvieną** iš jo valstybės narės **išsiųstą įspėjimą**. Taip jis gali stebėti visus gaunamus ir siunčiamus įspėjimus.

Be to, jis turi visas įspėjimų koordinatorių ir įspėjimų institucijų veikimo galimybes. Tai reiškia, kad jis gali pats parengti įspėjimus ir juos išplatinti.

12.1.4. Įspėjimų koordinatorių galutinio patvirtinimo teisė

Valstybės narės sistemoje IMI gali pačios nustatyti ryšius tarp įspėjimų institucijų ir įspėjimų koordinatorių. Įspėjimų koordinatoriams (įskaitant už gaunamų įspėjimų pašto dėžutę atsakingus įspėjimų koordinatorius) galima suteikti teisę **redaguoti arba trinti įspėjimų turinį** arba su įspėjimais susijusią jiems pateiktą informaciją. Jei įspėjimų koordinatoriui nusprendžiama suteikti šią teisę, prie **įspėjimų tvarkymo procedūrų nuostatų** reikia pažymėti langelį, rodantį, kad įspėjimų koordinatorius turi teisę **galutinai patvirtinti** įspėjimus, kuriuos jis platina savo valstybės narės vardu.

Jei koordinatoriui galutinio įspėjimų patvirtinimo teisė nesuteikiama, teisę redaguoti arba trinti įspėjimus arba su įspėjimais susijusią informaciją turi įspėjimą sukūrusi institucija.

12.2. Naudotojų funkcijos įspėjimo sistemoje

Įspėjimų stebėtojai gali **matyti išsamią visų įspėjimų**, prie kurių jų institucija turi prieigą, informaciją (taip pat juose nurodytus asmens duomenis). Jie gali išsaugoti arba atspausdinti visą įspėjimų informaciją, bet **neturi teisės imtis jokių veiksmų**, kaip antai sukurti įspėjimą, jį atnaujinti arba pasiūlyti panaikinti.

12.2.1. Įspėjimų stebėtojas

Įspėjimų stebėtojai gali **matyti išsamią visų įspėjimų**, prie kurių jų institucija turi prieigą, informaciją (taip pat juose nurodytus asmens duomenis). Jie gali išsaugoti arba atspausdinti visą įspėjimų informaciją, bet **neturi teisės imtis jokių veiksmų**, kaip antai sukurti įspėjimą, jį atnaujinti arba pasiūlyti panaikinti.

12.2.2. Įspėjimų tvarkytojas

Įspėjimų tvarkytojų užduotis – tvarkyti įspėjimus savo institucijos vardu. Jie gali **kurti** įspėjimus ir juos **nusiųsti** įspėjimų koordinatoriui, kad šis juos išplatintų. Jie gali **gauti** įspėjimus ir į juos **reaguoti**. Be to, jie gali **pateikti ir prašyti papildomos** su įspėjimais susijusios **informacijos**. Įspėjimų tvarkytojai gali teikti siūlymus panaikinti įspėjimus, komentuoti kitų savo šalies institucijų pateiktus siūlymus panaikinti įspėjimus ir prieštarauti kitų valstybių narių siūlymams panaikinti įspėjimus. Tačiau jie **negali nei platinti, nei persiųsti** įspėjimų.

12.2.3. Įspėjimų platintojas (tik įspėjimų koordinatoriams)

Įspėjimų platintojais gali būti tik įspėjimų koordinatoriaus naudotojai. Įspėjimų platintojai atsakingi už įspėjimų **persiuntimą** savo valstybės narės institucijoms ir už įspėjimų bei su jais susijusios informacijos **išplatimą** kitoms valstybėms narėms. Įspėjimų platintojai gaunamų įspėjimų pašto dėžutėje **patvirtina, kad gavo įspėjimą**, ir yra atsakingi už įspėjimų išplatimą savo šalies įspėjimų koordinatoriams bei įspėjimų institucijoms. Kitų įspėjimų koordinatorių įspėjimų platintojai nusprendžia, kurios **kitos** jų regiono arba jų kompetencijos sričiai priklausančios **institucijos** turėtų gauti įspėjimą.

Kiekvieno įspėjimų koordinatoriaus įspėjimų platintojai gali **išplatinti** naujus įspėjimus kitoms valstybėms narėms. Be to, jie gali nusiųsti ir išplatinti su įspėjimais susijusią papildomą **informaciją**. Jie taip pat gali išplatinti informaciją apie įspėjimų atšaukimą, siūlymus panaikinti įspėjimus ir prieštaravimus įspėjimų panaikinimo siūlymams.

Jei įspėjimų koordinatoriui suteikiama **galutinio patvirtinimo** teisė, jo įspėjimų platintojai prieš išsiųsdami įspėjimus gali **redaguoti** įspėjimų ir su jais susijusios informacijos **turinį**. Įspėjimų platintojai tokiu atveju taip pat gali **ištrinti** įspėjimą arba su juo susijusią informaciją.

12.2.4. Paprastas naudotojas

Visiems institucijos IMI naudotojams, kurie turi prieigą prie įspėjimų tvarkymo procedūrų, kurie nėra vietos duomenų administratoriai ir kuriems nepriskirtos jokios pirmiau aprašytos konkrečios tvarkymo procedūrų funkcijos, automatiškai suteikiama paprastoji prieiga prie įspėjimų. Jie gali matyti **pagrindinę** visų savo institucijos

gaunamų ir siunčiamų įspėjimų **informaciją**, bet negali matyti išsamių įspėjimų duomenų. Jie **negali** sukurti įspėjimų arba **imtis jokių** su įspėjimais susijusių veiksmų.

Šią standartinę prieigą turi visi IMI paslaugų modulio informacijos užklausų tvarkymo procedūromis besinaudojantys institucijų darbuotojai. Todėl, pavyzdžiui, užklausų tvarkytojui automatiškai suteikiamos paprastojo naudotojo teisės tvarkant įspėjimus. Jei jo vaidmuo tvarkant įspėjimus turi būti didesnis, be užklausų tvarkytojo funkcijos, jam gali būti priskirta papildoma funkcija.

12.2.5. Kombinuotosios funkcijos

IMI naudotojai taip pat gali turėti kombinuotąsias funkcijas. Įspėjimų koordinatoriaus naudotojas, turintis platintojo teises, taip pat gali turėti įspėjimų tvarkytojo teises. Tokiu atveju jis gali **kurti, siųsti ir platinti įspėjimus**.

Vis dėlto reikia nepamiršti, kad įspėjimų siuntimas ir platinimas yra **atskiros procedūros** ir jas reikia atlikti atskirai, net jei už jas atsakingas tas pats asmuo.

Kuo skiriasi įspėjimų tvarkytojų teisės nuo įspėjimų platintojų teisių? Kas gali ką daryti?

		Įspėjimų tvarkytojas <i>(įspėjimų institucijos arba įspėjimų koordinatoriai)</i>	Įspėjimų platintojas <i>(tik įspėjimų koordinatoriai)</i>
Įspėjimo sukūrimas	Siųsti	√	
	Platinti		√
Papildomos informacijos siuntimas (prašymas)	Siųsti	√	√
	Platinti		√
Stažení výstrahy <i>(pouze iniciující orgán a koordinátor)</i>	Siųsti	√	
	Platinti		√
Siūlymas panaikinti įspėjimą <i>(tik įsisteigimo valstybėje narėje)</i>	Siųsti	√	
	Komentuoti	√	√
	Platinti		√
Prieštaravimas siūlymui panaikinti įspėjimą	Siųsti	√	√
	Platinti		√
Įspėjimo panaikinimas			√

(tik siūlymą panaikinti įspėjimą platinantis koordinatorius)		
--	--	--

13. ĮSPĖJIMŲ TVARKYMAS IMI

Įspėjimų **tvarkymo ciklas** sudarytas iš pagrindinių etapų (žr. 2.2 skyrių) ir papildomų pasirinktinių etapų. Įspėjimui pereinant iš vieno etapo į kitą, automatiškai atnaujinamas ir jo **statusas**, kurį galima matyti ekrane.

13.1. Įspėjimo siuntimas

13.1.1. Sukurti ir išsiųsti įspėjimą

Sukurti įspėjimą gali tik įspėjimų tvarkytojo teises įspėjimų institucijoje arba įspėjimų koordinatoriuje turintys IMI naudotojai. Įspėjimų tvarkytojai pirmiausia turi užpildyti **kontrolinį** įspėjimų siuntimo kriterijų atitikties **sąrašą** (daugiau informacijos apie šiuos kriterijus rasite šio dokumento 1 dalyje). Per šį procesą IMI automatiškai siūlo naudotojams reikalingus veiksmus. Jei visi kriterijai tenkinami, jie turi įvesti potencialų pavojų keliančio **paslaugų teikėjo duomenis** ir **aprašyti atvejį**. Jie taip pat gali pridėti priedus. Iš su jų institucijomis susietų koordinatorių sąrašo jie turi **pasirinkti įspėjimų koordinatorių**, kuris būtų atsakingas už įspėjimo išplatimą. Tada įspėjimų tvarkytojai **pasirenka valstybę (-es) narę (-es)**, kuriai (-ioms) įspėjimas turi būti išsiųstas. Laisvos formos teksto laukelyje jie gali nurodyti pasirinktų valstybių narių institucijas, kurias, jų nuomone, reikėtų įspėti.

Bet kuriuo duomenų įvedimo momentu išsaugojus įspėjimo projektą, įspėjimui suteikiamas **numeris**. Jo statusas:

„Įspėjimo projektas“.

Baigę visus įspėjimo kūrimo etapus įspėjimų tvarkytojai **išsiunčia** įspėjimą pasirinktam įspėjimų koordinatoriui. Įspėjimo statusas tampa

„Įspėjimas pateiktas platinti“.

13.1.2. Įspėjimo platinimas

Visiems pasirinkto įspėjimo koordinatoriaus įspėjimų platintojams automatiiniu e. laišku pranešama, kad gautas įspėjimas, kurį reikia išplatinti.

Jei įspėjimų platintojai mano, kad jų institucija nėra kompetentinga nuspręsti išplatinti įspėjimą ar ne, jie įspėjimą gali **persiųsti** kitam įspėjimų koordinatoriui.

Kai įspėjimų platintojas priima įspėjimą, įspėjimo statusas tampa

„Įspėjimas parengtas platinti“.

Įspėjimų platintojas turi **patikrinti**, ar iš tiesų tenkinami visi kriterijai ir ar informacija yra teisinga bei išsami.

Jei įspėjimų koordinatorius turi **galutinio patvirtinimo** teisę, įspėjimų platintojas gali **redaguoti** įspėjimo **turinį**. Tokiu atveju įspėjimų koordinatorius taip pat gali **ištrinti įspėjimą**, jei jis nuspręstų, kad įspėjimas neturėtų būti išsiųstas.

Jei galutinio patvirtinimo teisė įspėjimų koordinatoriui nesuteikta ir įspėjimų platintojas, pavyzdžiui, nustato, kad trūksta svarbios informacijos, jis ne per IMI gali susisiekti su įspėjimų institucija ir paprašyti jos pataisyti įspėjimą. Jei įspėjimų koordinatorius nusprendžia, kad įspėjimo apskritai nereikėtų išsiųsti, jis gali paprašyti institucijos ištrinti įspėjimą.

Nepriklausomai nuo to, ar įspėjimų koordinatoriui suteikta galutinio patvirtinimo teisė, ar ne, įspėjimų platintojas į įspėjimo gavėjų sąrašą visada gali **įtraukti naujas valstybes nares**, jei jis mano, kad pavojus gali grėsti ir pastarosioms.

Kai įspėjimų platintojas įsitikina, kad įspėjimas gali būti išsiųstas, jis jį **išplatina** pasirinktoms valstybėms narėms. Kiekvienas įspėjimas automatiškai išsiunčiamas ir Europos Komisijai, kaip tai numatyta Paslaugų direktyvoje.

Įspėjimo statusas tampa „**Įspėjimas platinamas**“.

13.2. Įspėjimo redagavimas ir taisymas

Kai įspėjimas išplatintas, jį redaguoti arba taisyti jame pateiktą informaciją gali tik įspėjimą sukūrusi valstybė narė. Jei ji gauna naują su įspėjimu susijusią informaciją, ji gali:

- į **gavėjų** sąrašą įtraukti naujas **valstybes nares**;
- keisti paslaugų teikėjo **įsisteigimo valstybę narę**⁶;
- keisti **paslaugų teikėjo duomenis**;
- redaguoti **atvejo aprašymą**.

Įtraukti į gavėjų sąrašą naujas valstybes nares ir keisti įsisteigimo valstybę narę gali tik įspėjimą platinantis įspėjimų koordinatorius. Jei įspėjimų koordinatorius turi galutinio patvirtinimo teisę, jis taip pat gali keisti paslaugų teikėjo duomenis ir atvejo aprašymą, priešingu atveju tai daryti gali tik įspėjimą sukūrusi institucija.

Pakeitimai įspėjime **įvedami automatiškai** ir yra **iš karto matomi** visiems jo gavėjams. Įspėjimo platinti iš naujo nereikia.

Jei pakeičiama įsisteigimo valstybė narė, apie tai automatinio e. laišku informuojami visi įspėjimo gavėjai.

⁶ Tai padaryti galima tik tuo atveju, jei nėra pateikto siūlymo panaikinti įspėjimą.

13.3. Įspėjimo atšaukimas

Nepaisant įdiegtų apsaugos priemonių, valstybė narė gali išsiųsti įspėjimą remdamasi klaidingais arba netiksliais įrodymais arba informacija ir tik vėliau pastebėti klaidą. Jei tampa aišku, kad padaryta klaida, įspėjimą sukūrusi valstybė narė turi jį **atšaukti**. Tai padaryti įmanoma bet kuriuo įspėjimo tvarkymo eigos etapu. Įspėjimo atšaukimas, kaip ir jo išsiuntimas, sudarytas iš dviejų etapų. Įspėjimą sukūrusi institucija **pateikia siūlymą atšaukti** įspėjimą. Įspėjimo statusas tampa „**Platinti atšaukimą**“.

Įspėjimų koordinatorius **išplatina atšaukimą** (mygtuką „Platinti“ rasite paspaudę kortelę „**Atšaukimo valdymas**“). Po to laiko įspėjimas nebegalioja: įrašyti naujos informacijos nebegalima, gavėjai gali matyti tik dalinę su įspėjimu susijusią informaciją. Įspėjimo statusas tampa „**Įspėjimas atšauktas**“.

13.4. Įspėjimo gavėjų valdymas

13.4.1. Įspėjimo gavimo patvirtinimas

Išplatinti įspėjimai atsiunčiami į kiekvienos į gavėjų sąrašą įtrauktos valstybės narės ir Europos Komisijos gaunamų įspėjimų pašto dėžutę.⁷

Už **įspėjimų gavimo patvirtinimą** gaunamų įspėjimų pašto dėžutėje atsako įspėjimų platintojai. Kai atsiunčiamas naujas įspėjimas, jiems apie tai pranešama automatinio e. laišku. Įspėjimo statusas yra „**Laukiama įspėjimo gavimo patvirtinimo**“.

13.4.2. Įspėjimo platinimas

Kiekvienoje gaunamų įspėjimų pašto dėžutėje už **pirmąjį** gaunamų įspėjimų **išplatinimą** taip pat atsako įspėjimų platintojai. Jie pasirenka įspėjimų koordinatorius ir įspėjimų institucijas, kuriems įspėjimas yra aktualus, ir persiunčia jiems įspėjimą. Jei įspėjimą sukūrusi valstybė narė **pasiūlo institucijas**, kurioms, jos žiniomis, reikėtų nusiųsti įspėjimą, įspėjimų platintojai patikrina šį pasiūlymą ir, jei sutinka, įtraukia šias institucijas į įspėjimo gavėjų sąrašą.

Tada pasirinktų įspėjimų koordinatorių įspėjimų platintojai į gavėjų sąrašą gali **įtraukti papildomus gavėjus**.

Kai įspėjimas persiunčiamas, **pašalinti gavėjus** gali tik gaunamų įspėjimų pašto dėžutės įspėjimų platintojai. Gavėjus pašalinti galima tik tuo atveju, jei jie nesiėmė jokių su įspėjimu susijusių veiksmų. Taip gali atsitikti tokiu atveju, kai gavėjas nustato, kad gautas įspėjimas jo institucijai neaktualus ir praneša apie tai gaunamų įspėjimų pašto dėžutės tvarkytojui. Jei institucija iš gavėjų sąrašo pašalinama, ji negaus jokios informacijos apie tolesnius įspėjimo tvarkymo etapus.

Atminkite, įspėjimas taip pat **persiunčiamas įspėjimą sukūrusios valstybės narės institucijoms**. Į tos valstybės narės gaunamų įspėjimų pašto dėžutę automatiškai atsiunčiami visi siunčiami įspėjimai. Kai įspėjimas išplatintas, įspėjimą sukūrusios

⁷ Duomenų apsaugos sumetimais Europos Komisija negali matyti įspėjime nurodytų asmens duomenų.

valstybės narės gaunamų spėjimų pašto dėžutės tvarkytojas gali pasirinkti **papildomus gavėjus** savo šalyje ir persiųsti jiems spėjimą.

13.5. Spėjimo siuntimas ir papildomos informacijos prašymas

Bet kuriuo spėjimo tvarkymo etapu kiekviena su spėjimu susijusi valstybė narė gali prie spėjimo **pridėti papildomos informacijos**, pavyzdžiui, pranešti kitoms valstybėms narėms gavėjoms apie priemones, kurių ji ėmėsi prieš susijusį paslaugų teikėją (daugiau pavyzdžių rasite šio dokumento 1 dalyje). Už spėjimo panaikinimą neatsakingos valstybės narės naudojamosi papildomos informacijos funkcija gali pasiūlyti už tai atsakingai valstybei narei panaikinti spėjimą. Panašiai valstybės narės gavėjos spėjimą sukūrusios valstybės narės ar kitos spėjimą gavusios valstybės narės, kuri prieš tai pateikė su spėjimu susijusios informacijos, gali **paprašyti papildomos informacijos**.

Papildomos informacijos siuntimo ir prašymo **procesas** sudarytas iš **dvių etapų**. Spėjimų tvarkytojas arba spėjimų platintojas pateikia spėjimų koordinatoriui informaciją, o spėjimų koordinatoriaus spėjimų platintojas ją patikrina ir išplatina.

Visiems visų su spėjimu susijusių institucijų spėjimų tvarkytojams ir platintojams automatinio e. laišku pranešama, kad spėjimas papildytas nauja informacija.

13.6. Spėjimo panaikinimas

Kaip paaiškinta spėjimo sistemos naudojimo gairėse, už spėjimo panaikinimo proceso pradėjimą atsakinga **paslaugų teikėjo įsisteigimo valstybė narė**. Tai turi būti padaryta, kai tik pavojus pašalinamas.

Jei įsisteigimo valstybė narė **nežinoma**, už panaikinimo procedūrą atsakinga spėjimą sukūrusi valstybė narė.

Spėjimo panaikinimo procesas sudarytas iš dvių etapų.

- Pirmuoju etapu visos įsisteigimo valstybės narės institucijos turi galimybę nuspręsti, ar pateikti kitoms valstybėms narėms siūlymą panaikinti spėjimą (**pastabų teikimo laikotarpis**).
- Antruoju etapu, kai išplatintas siūlymas panaikinti spėjimą, visos kitos susijusios valstybės narės turi galimybę išreikšti prieštaravimą šiam siūlymui, jei jos mano, kad spėjimas ir toliau turi galioti (**prieštaravimo laikotarpis**).

13.6.1. Siūlymo panaikinti spėjimą pateikimas

Bet kurios įsisteigimo valstybės narės spėjimą gavusios institucijos spėjimų tvarkytojai gali **pateikti siūlymą panaikinti spėjimą**, jeigu jie nustato, kad pavojaus nebeliko. Tokį siūlymą galima nusiųsti bet kuriam su institucija susietajam koordinatoriui, kuris tuomet tampa „**Spėjimo panaikinimo koordinatoriumi**“.

Kai tik jie **pateikia siūlymą** (spėjimą naikinančiam koordinatoriui nesiimant jokių veiksmų), visoms kitoms įsisteigimo valstybėje narėje spėjimą gavusioms institucijoms automatinio e. laišku pranešama, kad jos prie siūlymo panaikinti spėjimą gali pridėti

pastabų. Jei įspėjimą naikinantis koordinatorius turi galutinio patvirtinimo teisę, jis bet kuriuo metu gali redaguoti arba ištrinti šį siūlymą.

Kadangi teikti pastabas gali tik tos pačios valstybės narės institucijos, įspėjimų koordinatorius šiuo etapu neturi imtis veiksmų.

Įspėjimo statusas tampa „**Laukiama pastabų dėl siūlymo panaikinti įspėjimą**“.

13.6.2. Pastabos dėl siūlymo panaikinti įspėjimą

Siūlymą panaikinti įspėjimą **galima komentuoti** įsisteigimo valstybėje narėje per tam tikrą laikotarpį, dėl kurio trukmės susitaria visos valstybės narės. Per šį laikotarpį įspėjimą pateikusi institucija arba įspėjimą naikinantis koordinatorius (nelygu, kokia galutinio patvirtinimo nuostata) siūlymą panaikinti įspėjimą vis dar gali **redaguoti arba atšaukti**.

Apie pastabų teikimo laikotarpio pabaigą įspėjimo platintojams įspėjimą naikinančio koordinatoriaus institucijoje pranešama e. laišku. Pasibaigus šiam laikotarpiui pastabų teikti nebegalima. Tačiau **patį siūlymą panaikinti įspėjimą vis dar galima redaguoti arba atšaukti**. Įspėjimo statusas tampa „**Siūlymas panaikinti įspėjimą parengtas platinti**“.

13.6.3. Platinti siūlymą panaikinti įspėjimą

Tuomet siūlymą naikinančio koordinatoriaus įspėjimų platintojas **įvertina visas** gautas **pastabas** ir tuo remdamasis nusprendžia, ar išplatinti siūlymą panaikinti įspėjimą kitoms valstybėms narėms.

Jei jis nusprendžia, kad įspėjimas tebeturi galioti, jis gali **atšaukti siūlymą panaikinti įspėjimą** (jei įspėjimų koordinatorius, kuriam jis priklauso, turi galutinio patvirtinimo teisę) arba paprašyti tai padaryti siūlymą pateikusių institucijų.

Jei įspėjimų platintojas nusprendžia, kad įspėjimą reikėtų panaikinti, jis **išplatina siūlymą panaikinti įspėjimą** (mygtuką „Platinti“ rasite spustelėję kortelę „**Įspėjimo panaikinimo valdymas**“). Į šį siūlymą jis gali **įtraukti pavienės arba visas** iš savo valstybės narės institucijų gautas **pastabas**. Kai siūlymas išplatinamas, visiems įspėjimą gavusiems įspėjimų tvarkytojams ir platintojams visose susijusiose valstybėse narėse e. laišku pranešama, kad pasiūlyta panaikinti įspėjimą. Įspėjimo statusas tampa „**Laukiama prieštaravimų siūlymui panaikinti įspėjimą**“.

13.6.4. Prieštaravimas siūlymui panaikinti įspėjimą

Visos kitos valstybės narės turi galimybę **prieštarauti** tam, kad įspėjimas būtų panaikintas, jei jos turi informacijos, kad pavojus išlieka.

Prieštaravimų teikimo laikotarpį susitardamos nustato visos valstybės narės. Per šį laikotarpį įspėjimų institucijų ir įspėjimų koordinatorių įspėjimų tvarkytojai ir platintojai gali **teikti prieštaravimus** įspėjimų koordinatoriui. Tai daryti jie gali **meniui**

„Papildoma informacija“ paspaudę antraštę „Prieštaravimas siūlymui panaikinti įspėjimą“.

Prieštaravimų teikimo ir platinimo procesas, kaip ir bet kokios kitos papildomos informacijos siuntimas, sudarytas iš **dvejų etapų**. Įspėjimų koordinatoriaus įspėjimų platintojas nusprendžia, ar prieštaravimą **išplatinti** kitoms valstybėms narėms. Kai prieštaravimas išplatintas, apie prieštaravimą automatinio e. laišku pranešama visiems įspėjimo gavėjams visose valstybėse narėse.

Kai prieštaravimų teikimo laikotarpis pasibaigia, apie tai automatinio e. laišku pranešama įspėjimą naikinančiojo koordinatoriaus įspėjimų platintojams įsisteigimo valstybėje narėje.

13.6.5. Panaikinti įspėjimą

Atsižvelgęs į galimus kitų valstybių narių prieštaravimus, įspėjimą naikinantis koordinatorius įsisteigimo valstybėje narėje nusprendžia, ar įspėjimą panaikinti. **Panaikinti įspėjimą** gali tik įspėjimą naikinančio koordinatoriaus įspėjimų platintojai.

Įspėjimo statusas tampa **„Įspėjimas panaikintas“**.

Panaikinus įspėjimą, visiems naudotojams matoma tik dalinė su įspėjimu susijusi informacija:

- įspėjimo santrauka be asmens duomenų;
- gavėjų sąrašas;
- įvykių sąrašas.

Praėjus šešiams mėnesiams po įspėjimo panaikinimo datos visi asmens duomenys iš sistemos automatiškai pašalinami.

Jei įsisteigimo valstybei narei panaikinus įspėjimą kuri nors valstybė narė būtų įsitikinusi, kad pavojus nepašalintas, ji gali **sukurti naują įspėjimą**.

14. ĮSPĖJIMŲ REGISTRAVIMAS

14.1. Automatiniai e. laiškai

Per IMI visoms su įspėjimais susijusioms institucijoms, kai jos atsižvelgusios į įspėjimą gali **imtis veiksmų** arba kai gaunama **nauja** su įspėjimu susijusi **informacija**, siunčiami automatiniai e. laiškai. Jie siunčiami tik privačiu su įspėjimais susijusių naudotojų, turinčių atitinkamą su įspėjimais susijusį vaidmenį, e. pašto adresu. Todėl svarbu kaskart patikrinti IMI užregistruotus e. pašto adresus.

Visi e. laiškai yra standartiniai ir juose nėra informacijos apie įspėjimų turinį arba susijusių paslaugų teikėjų asmens duomenų.

14.2. Įspėjimų sąrašai

Kiekvienas naudotojas, turintis prieigą prie įspėjimų tvarkymo procedūrų IMI, taip pat turi prieigą prie įspėjimų, su kuriais yra susijusi jo institucija, sąrašo. Šiame sąrašo rodomi šie duomenys:

- įspėjimo numeris;
- paslaugos teikimo veikla;
- paslaugų teikėjo įsisteigimo valstybė narė;
- įspėjimą sukūrusi institucija;
- įspėjimo statusas konkrečiu momentu;
- išplatavimo data.

Sąrašo pagal įvairius kriterijus galima **atlikti paiešką**. Jį galima rasti per meniu parinktį „Įspėjimų paieška“.

Naudotojai, nelygu, kokia jų funkcija, gali atidaryti šiame sąrašo esančius įspėjimus ir imtis jų atžvilgiu veiksmų.

14.3. Įspėjimų atspausdinimas

Įspėjimų institucijos ir koordinatoriai gali **išsaugoti** per IMI išsiųstus ir gautus įspėjimus. Bet kuriuo įspėjimų tvarkymo etapu – net tada, kai įspėjimas dar tik kuriamas – galima parengti ir atspausdinti ataskaitas.

Kiekvienas naudotojas gali atspausdinti jam matomą su įspėjimu susijusią informaciją. Paprastieji naudotojai gali atspausdinti tik bendrąją informaciją (įskaitant gavėjų sąrašą ir įspėjimo istoriją), o įspėjimų stebėtojai ir įspėjimų tvarkytojai – išsamią įspėjimų informaciją.

Kai įspėjimas atšaukiamas arba panaikinamas, matoma tik dalinė informacija, todėl atspausdinti galima tik ją.

Atminkite, kad toliau tvarkant atspausdintus duomenis reikia laikytis nacionalinių ir Europos duomenų apsaugos taisyklių.

15. ĮSPĖJIMAI IR DUOMENŲ APSAUGA

Keičiantis su įspėjimais susijusia informacija IMI **būtina laikytis teisinių įpareigojimų**. Todėl duomenų apsaugos požiūriu informacijos mainai IMI vyksta visiškai teisėtai. Komisija vis dėlto suvokia, su kokiomis duomenų apsaugos problemomis gali tekti susidurti naudojantis sistema. Todėl kuriant IMI buvo atidžiai atsižvelgta į duomenų apsaugos reikalavimus. Komisija taip pat ragina valstybes nares, kurios yra atsakingos už duomenų apsaugos teisės aktų taikymą siunčiant ir gaunant įspėjimus, **atidžiai** taikyti duomenų apsaugos taisykles.

Įspėjimų sistemoje įdiegtos įvairios **duomenų apsaugos priemonės**.

- **Prieigą** prie duomenų **turi tik** tos institucijos, kurioms suteikta speciali prieiga prie įspėjimų.
- Kontrolinis įspėjimų siuntimo sąrašas, kurį reikia užpildyti pradedant rengti įspėjimo projektą, ir iš dviejų etapų susidedantis įspėjimų siuntimo procesas, kuriame dalyvauja įspėjimų koordinatorius, padeda užtikrinti, kad **nebūtų siunčiami nereikalingi įspėjimai**.
- Įspėjimą kurianti valstybė narė turi įvertinti, kurioms kitoms valstybėms narėms išplatinti įspėjimą. Gaunamų įspėjimų pašto dėžutės tvarkytojas nusprendžia, kurios institucijos toje valstybėje narėje turėtų gauti įspėjimą. Taip užtikrinama, kad **įspėjimai nebūtų siunčiami nesusijusiems adresatams**.
- Kaip numatyta Paslaugų direktyvoje, **Komisija** gauna visus išsiųstus įspėjimus. Bet ji **neturi prieigos prie asmens duomenų** įspėjimuose ir gali matyti tik bendrąją jų informaciją.
- Jei nepaisant visų atsargos priemonių išsiunčiami nepagrįsti įspėjimai, juos galima greitai **atšaukti**. Neteisingus duomenis galima **pataisyti arba ištrinti**.
- Įspėjimai **panaikinami, kai tik pavojus išnyksta**. Kai įspėjimas panaikinamas, naudotojai su įspėjimu susijusių duomenų matyti nebegali, o po 6 mėnesių ištrinami asmens duomenys.

Daugiau informacijos apie duomenų apsaugą naudojantis IMI įspėjimo sistema rasite Komisijos parengtoje duomenų apsaugos padėties Vidaus rinkos informacinėje sistemoje ataskaitoje ir Komisijos rekomendacijoje dėl IMI duomenų apsaugos gairių⁸.

16. PAPILDOMA INFORMACIJA KOORDINATORIAMS. NACIONALINĖS ĮSPĖJIMO SISTEMOS DIEGIMAS

16.1. Pirmiausia užregistruoja Komisija

Kad valstybė narė galėtų naudotis įspėjimo sistema IMI, viena jos institucija turi būti užregistruota kaip **gaunamų įspėjimų pašto dėžutės tvarkytojas**. Pradėjus veikti įspėjimo sistemai, Komisija užregistavo visų valstybių narių **gaunamų įspėjimų pašto dėžučių tvarkytojus** arba, jei jie jau buvo užregistruoti IMI, suteikė jiems prieigą prie įspėjimų ir priskyrė šią funkciją.

Už kitų įspėjimų koordinatorių ir įspėjimų institucijų registravimą, to prireikus, atsako valstybės narės.

Nacionaliniai IMI koordinatoriai (NIMIC) ir pagrindiniai įgaliojami IMI koordinatoriai (SDIMIC) savo geografiniame regione **visapusiškai atsako** už visas teisės aktų sritis ir su jomis susijusias darbo procedūras IMI. Todėl Komisija visiems NIMIC ir SDIMIC suteikė prieigą prie įspėjimų tvarkymo procedūrų. Turėdami šią prieigą, jie gali suteikti **prieigą prie įspėjimų tvarkymo procedūrų kitoms savo šalies institucijoms**.

⁸ C(2009) 2041 galutinis. OL L 100, 2009 4 18, p. 12

Tačiau nuo šios **administracinės funkcijos** nepriklauso NIMIC ir SDIMIC **vaidmuo** tvarkant įspėjimų turinį. Jiems gali būti priskirta bet kokia 3.1 skyriuje aprašyta funkcija, nelygu, kokios yra jų kompetencijos sritys ir kokia jų šalies administracinė struktūra.

16.2. Institucijos užregistravimas ir prieiga prie įspėjimų tvarkymo procedūrų

Įspėjimų koordinatorius gali užregistruoti ir jiems suteikti prieigą:

- NIMIC;
- SDIMIC;
- Paslaugų direktyvos teisės aktų srities koordinatoriai (LIMIC).⁹

Įspėjimų institucijas gali užregistruoti ir joms suteikti prieigą

- NIMIC;
- SDIMIC;
- LIMIC;
- įgaliotieji IMI koordinatoriai (DIMIC).

Kitaip tariant, DIMIC įspėjimų koordinatorių registruoti negali.

Registruojant įspėjimų koordinatorius, reikia nustatyti, ar suteikti atitinkamam koordinatoriui **galutinio patvirtinimo** teisę įspėjimų tvarkymo procedūroje (t. y., ar leisti jam redaguoti arba trinti įspėjimų institucijos pateiktą su įspėjimais susijusią informaciją).

Atminkite, kad **prieiga prie įspėjimų tvarkymo procedūrų** turi būti suteikta **atskirai** nuo **prieigos prie paslaugų teisės aktų srities**. Todėl, registruojant naują instituciją, kuriai norima suteikti prieigą prie įspėjimų, reikia:

- 1) užregistruoti ją IMI;
- 2) suteikti prieigą prie paslaugų teisės aktų srities;
- 3) suteikti prieigą įspėjimų tvarkymo procedūrų.

16.3. Institucijų ir koordinatorių susiejimas

Kai institucijai suteikiamos **įspėjimų institucijos** prieigos prie įspėjimų tvarkymo procedūrų teisės, institucija turi būti **susieta** bent su vienu savo šalies **įspėjimų koordinatoriumi**. Vėliau galima susieti arba atsieti kitus įspėjimų koordinatorius.

⁹ LIMIC yra koordinatorius, turintis visapusiškus įgaliojimus tam tikroje teisės aktų srityje. Valstybės narės kiekvienoje teisės aktų srityje gali turėti tik po vieną LIMIC.

Svarbu, kad įspėjimų institucijos būtų susietos su tinkamais įspėjimų koordinatoriais, nes **teikti su įspėjimais susijusią informaciją jos gali tik susietajam įspėjimų koordinatoriui.**

Įspėjimų koordinatoriai, priešingai, gali **persiųsti įspėjimus visoms savo šalies įspėjimų institucijoms ir visiems įspėjimų koordinatoriams**, nesvarbu, ar jie būtų susieti, ar ne.